

DİVANU LUGATİT TÜRK VE TÜRKÇEMİZ

Kaşgarlı Mahmut, Türk dünyasının en önemli bilim insanlarından biri olarak kabul edilir. 11.yüzyılda yaşamış olan bu dil bilimci, edebiyatçı ve coğrafyacı, "Dîvânu Lugâti't-Türk" adlı eseriyle Türk dilinin ve kültürünün korunmasına ve gelecek nesillere aktarılmasına katkı sağlamış biridir. Bu eser, sadece Türkçenin bilinen ilk sözlüğü olmakla kalmayıp aynı zamanda dönemin sosyal yapısını, dini inançlarını, geleneklerini ve coğrafyasının anlamamız için müthiş bir kaynaktır. Kaşgarlı Mahmut'un hayatı hakkında kesin bilgiler sınırlı olsa da, eserinden ve değer kaynaklarda elde edilen bilgiler ışığında, Kaşgar' da doğduğu ve iyi bir eğitim aldığı düşünüyorum. Arapça, Farsça ve muhtemelen Türkçenin yanı sıra, dönemin diğer önemli dillerini de bildiği düşünülmektedir. Selçuklu Sultanı Melikşah' a yakınlığı ve saray çevresinde bulunması, eserini tamamlama bilmesi gerekli olan her şeyi, her imkanı sağlamıştır. Dîvânu Lugâti' t-Türk'ü, 1072-1074 yılları arasında tamamlamış ve bu eseri o Türk dilini zenginliğini ve tarihini gelecek nesillere aktarmak için kaleme almıştır. Eserin yazılımında gösterdiği titizlik ve kapsamlı araştırma, Kaşgarlı Mahmut'un bilimsel yaklaşımının ve diline olan bağlılığının bir göstergesidir. Dîvânu Lugâti't-Türk, sadece bir sözlük olarak değil aynı zamanda bir ansiklopedi ve bir başyapıt olarak değerlendirilir. Kaşgarlı Mahmut, eserinde yaklaşık 7500 kelimeyi ele almış ve her kelime için detaylı anlatımlar yapmıştır. Bu anlatımlar, kelimelerin anlamlarını, farklı lehçelerdeki kullanım şekillerini, ara sözleri ve deyimlerle birlikte kullanım örneklerini ve hatta kelimelerin kökenlerini içermektedir. Bu kapsamlı yaklaşım, eserin benzerlerinden ayırır ve günümüz dil biçimlerine ve bile ilham vermeye devam eder. Dîvânu Lugâti't-Türk'ün Türk dil bilimine olan etkisi tartışılmazdır. Eser Türkçenin tarihsel gelişimini anlamak, farklı lehçeler arasındaki ilişkileri belirlemek ve dilin kökenlerini araştırmak için temel bir kaynak olmuştur günümüzde hala dil bilimciler tarafından incelenen ve referans alınan bu eser Türk dilinin zenginliğini ve çeşitliliğini ortaya koymuş ve Türk kültürünün korunmasına büyük katkı sağlamıştır. Eserin önemi sadece dil bilim alanıyla sınırlı, tarih, coğrafya, etnoloji ve antropoloji gibi alanlarda da önemli bir kaynak olarak kullanılmıştır. Dîvânu Lugâti't-Türk, Türk dünyasının kültürel mirasının en önemli parçalarından biridir ve gelecek nesiller için korunması gereken bir hazinedir. Kaşgarlı Mahmut'un çalışması, sadece bilimsel bir başarı değil, aynı zamanda kültürel mirasın korunması için yapılan büyük bir çabadır. O, kendi zamanında Türk dilinin ve kültürünün önemini kavramış ve bu mirası gelecek nesillere aktarmak için büyük özveri göstermiştir. Dîvânu Lugâti't-Türk, bu özverinin ve titiz çalışmanın bir ürünüdür. Eser, sadece kelimelerin listesinden ibaret değildir. O, bir dilin, bir kültürün ve bir tarihin canlı bir belgesidir. Kaşgarlı Mahmut'un çalışmasının önemi, günümüzde de devam etmektedir. Eseri dünyanın birçok üniversitesinde incelenmekte ve

Türkçenin öğretilmesinde kullanılmaktadır. Onun çalışmaları, Türk dilinin ve kültürünün ve geliştirilmesi için ilham kaynağı olmaya devam etmektedir. Kaşgarlı Mahmut, sadece bir dil bilimci değil, aynı zamanda Türk kültürünün ve tarihinin önemli bir koruyucusu olmuştur. Eserinin kalıcılığı onun bilim dünyasında ve Türk dünyasına yaptığı büyük katkının bir göstergesidir. Gelecek nesiller için de, Türk dilinin ve kültürünün zenginliğine anlamak ve kavramak için, Kaşgarlı Mahmut'un çalışmaları vazgeçilmez bir kaynak olmaya devam edecektir.